

เอกสารอ้างอิง

- กุศล คำเพระและวรรณพร คำเพระ. 2536. สมุนไพรฟ้าทะลายโจรเพื่อการเลี้ยงไก่เนื้อ (ป้องกันโรคหลอดลมอักเสบ) สัตว์เศรษฐกิจ 11: 38-44.
- จริยา สันติสุข. 2536. ฤทธิ์ในการต้านแบคทีเรียของสารสกัดบริสุทธิ์จากสมุนไพรฟ้าทะลายโจร (*Andrographis paniculata*) ต่อเชื้อโรคท้องร่วงที่พบมากในเมืองไทย. วารสารกรมการแพทย์ 18(8): 394-399.
- ชลอ ลิ้มสุวรรณ. 2547. การใช้สมุนไพรในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ. เอกสารประกอบการบรรยายการใช้สมุนไพรในสัตว์ 16-18 ธันวาคม 2547. วิทยาเขตกำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นครปฐม 9 น.
- ชัยโย ชัยชาญทิพยุทธ ปัญจรงค์ ธนังกุล. 2532. สมุนไพรฟ้าทะลายโจร : ยาแก้บิดแบคทีเรียและอาการอุจจาระร่วงเฉียบพลัน. การประชุมเสนอผลงานวิจัยคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งที่ 8 15 ธ.ค. 2532.
- ธิดารัตน์ ปลื้มใจ. 2535. ฤทธิ์ต้านเชื้อจุลินทรีย์ของฟ้าทะลายโจร วารสารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ 34 (1): 9-15.
- บรรจง เทียนสงรัสมิ. 2535. หลักการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม. คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 81 น.
- ปิยาลย์ เหมทานนท์, สถาพร ดิเรกบุษราคม และ วิษณุ บุญญาวีวัฒน์. 2547. การใช้สาหร่ายสไปรูลินา (*Spirulina platensis*) ในการป้องกันโรคตัวแดงดวงขาวในกุ้งกุลาดำ (*Penaeus monodon*). วารสารการประมง. ปีที่ 57 (4): 353-356.
- ภัสสร สวาทะสุข, เครือวัลย์ อ่อนคง และสถาพร ดิเรกบุษราคม. 2540. ผลการสกัดลูกใต้ใบต่อสารที่มีฤทธิ์ต้านแบคทีเรียในกุ้งกุลาดำ. การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 35 วันที่ 3-5 กุมภาพันธ์ 2540 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หน้า 11-16.
- มาลิน จุลศิริ. 2540. ยาด้านจุลชีพ: ความรู้พื้นฐานและการประยุกต์. โรงพิมพ์สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน. กรุงเทพฯ 209 น.
- รัชดาวรรณ พูนพิพัฒน์. 2543. ผลของการเสริมสมุนไพรฟ้าทะลายโจรในอาหารไก่กระทองและไก่ไข่ วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาสัตวบาล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ลีลา เรืองแป้น, สถาพร ดิเรกบุษราคม, เยาวินิตย์ ดนยดล,ธิดา เพชรมณี, ยงยุทธ ปริดาลัมพะบุตร และ จิตเกษม จันทร์ผ่อง. 2543. ประสิทธิภาพและผลกระทบของการใช้พญายอป้องกันโรคไวรัสในกุ้งกุลาดำ. บทคัดย่อการประชุมวิชาการประจำปี 2543. สถาบันวิจัยเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง, กรมประมง. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. หน้า 25.
- วัชรီ คุณกิตติ. 2547. โครงการวิจัยเรื่องการพัฒนาการสกัดสมุนไพรฟ้าทะลายโจรแกรนูลเพื่อใช้เป็น การเสริมอาหารสัตว์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว) ฝ่าย 2
- วรวิมล ชัยवालชัยพรรณ, มณฑรา ถาวรยุติการต์ และ จิราพร เกษรจันทร์. 2546. การใช้ประโยชน์ของสารสกัดจากกระเทียมในการยับยั้งพยาธิ gregarine ในกุ้งกุลาดำ. บทคัดย่อการประชุมวิชาการประจำปี 2546 กรมประมง. วันที่ 7-9 กรกฎาคม 2546 กรมประมง, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

- เวียง เชื้อโพธิ์หัก. 2542. โภชนศาสตร์สัตว์น้ำและการให้อาหารสัตว์น้ำ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. เขตบางเขน กรุงเทพฯ 255 น.
- สถาพร ตีระภุชราคัม, สมพร รุ่งกำเนิดวงศ์, อังคณา หิรัญสาลี และลิลลา เรืองแป้น. 2539. การคัดเลือกสมุนไพรไทยที่ใช้ยับยั้งเชื้อแบคทีเรียในกุ้งกุลาดำ. เอกสารวิชาการฉบับที่ 7/2539. สถาบันวิจัยเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง, กรมประมง. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 13 น.
- สถาพร ตีระภุชราคัม, พิกุล จีรวาณิชไพศาล และ อรพิน คงภักดี. 2544. ผลของการสกัดหยาบจากสไปรูลิน่าต่อการเจริญเติบโตของแบคทีเรียเรืองแสง. การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาประมง ครั้งที่ 39 วันที่ 5-7 กุมภาพันธ์ 2544 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หน้า 175-183.
- สถิติการประมงแห่งประเทศไทย. 2543. ฝ่ายสถิติและสารสนเทศการประมง. กองเศรษฐกิจการประมง, กรมประมง. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 80 น.
- สุภาพร อธิโยดม. 2545. ฟาทะเลลายโจรในไก่ประสิทธิภาพในการผลิต ใน นันทวัน บุญประภัศร และ สุวรรณ วีระวรพันธ์ สมุนไพรไทย โอกาสและทางเลือกใหม่ในอุตสาหกรรมผลิตสัตว์กรุงเทพ: โรงพิมพ์แสงเทียนการพิมพ์ หน้า 66-77.
- สุพล นธการกิจกุล วีรศักดิ์ เชื้อมโนชาญ สัมพันธ์ วงศ์เทพ. 2544. การพัฒนาวิธีวิเคราะห์หาปริมาณสารสำคัญแอนโดรกราโฟไลด์ในสารสกัดสมุนไพรฟ้าทะลายโจร. เชียงใหม่เวชสาร 40 (ฉบับเสริม): น. 75.
- สุวัชนี เศวตศิลา, อาดาพรรณ ทองบุญรอด และวิภารัตน์ คำเมือง. 2533. การทดสอบประสิทธิภาพในการต้านเชื้อจุลินทรีย์ของฟ้าทะลายโจรในห้องปฏิบัติการ. บทคัดย่อ การประชุมสรุปสถานภาพของฟ้าทะลายโจร, 22 ตุลาคม 2533 จัดโดย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และองค์การเภสัชกรรม, กรุงเทพฯ. น. 15.
- อัญญา ศรีบุษราคัม พนิดา ไหมธรรมสาร กฤติยา ไชยนอก นันทวัน บุญประภัศร และ อังคณา หิรัญสาลี. 2548. ข้อสังเกตในการวิเคราะห์ lactone และ andrographolide. วารสารสมุนไพร. ปีที่ 12(1) มิ.ย. น. 31-38
- Abraham, T., Manley, J.R., Palaniappan, R. and Devendran, K. 1997. Pathogenicity and antibiotic sensitivity of luminous *Vibrio harveyi* isolated from diseased penaeid shrimp. J. Aquac. Trop. 12: 1-8.
- Ajaya, K.R., Sridevi, K., Vijaya, K.N., Nanduri, S. and Rajagopal, S. 2004. Anticancer and immunostimulatory compounds from *Andrographis paniculata*. J. Ethnophar. 92: 291-295.
- Barticados, M.C.L., Lavilla-Pitigo, C.R., Cruz-Lacicerda, E.R., Delapena, L.D. and Sunaz, N.A. 1990. Studies on the chemical control of luminous bacteria *Vibrio harveyi* and *V. splendidus* isolated from diseased *Penaeus monodon* larvae and rearing water. Dis. Aquat. Org. 9: 133-139.

- Barticados, M.C.L. and Padihare, J.O. 1992. The use of chemotherapeutic agent in the Philippines. In: Shariff, I.M., Subasinghe, R.P. and Arthur, J.R., (Eds.) Disease in Asian Aquaculture Fish Section, Asian Fishery Society, Manila, Philippines. p. 531–546.
- Baron, E.J., Peterson, A.R. and Finegold, S.M. 1994. Bailey and Scott's Diagnostic Microbiology. Mosby –Year Book, Inc., Missouri, USA pp. 168-170, 532-555.
- Caceres, D.D., Hancke, J.L., Burgos, R.A., Sandberg, F. and Wikman, G.K. 1999. Use of visual analogue scale measurements (VAS) to assess the effectiveness of standardized *Andrographis paniculata* extract SHA-10 in reducing the symptoms of common cold. A randomized double blind placebo study. *Phytomedicine* 6(4): 217-223.
- Caceres, D.D., Hancke, J.L., Burgos, R.A. and Wikman, G.K. 1997. Prevention of common colds with *Andrographis paniculata* dried extract. A pilot double blind trial. *Phytomedicine* 4(2): 101-104.
- Calabrese, C., Berman, S.H. and Babish, J.G. 2000. A phase I trial of andrographolide in HIV positive patients and normal volunteers. *Phytother. Res.* 14(5): 333-338.
- Carter, G.R. and Cole, J.R. 1990. Diagnostic Procedures in Veterinary Bacteriology and Mycology. 5th ed. Academic Press, Inc. USA. pp. 511-515.
- Chahan, S.K., Singh, B.P., Kimothi, G.P. and Agrawal, S. 1999. Determination of andrographolide in *Andrographis paniculata* by high performance thin layer chromatography. *Indian Drugs*. 36: 130-132.
- Chang, R.S., Ding, L., Chen, G.Q., Pan, G.Q., Zhao, A.L. and Smith, K.M. 1991. Dehydro-andrographide succinic acid monoester as an inhibitor against the human immunodeficiency virus. *Proc. Sci. Exp. Biol. Med.* 197: 59-66.
- Chen, X, Wu, Z., Yin, J. and Li, L. 2003. Effects of four species of herbs on immune function of *Carassius auratus gibelio*. *H.Fish Sci. China*. 10: 36-40.
- Cheung, H.Y., Cheung, C.S. and Kong, C.K. 2001. Determination of bioactive diterpenoids from *Andrographis paniculata* by micellar electrokinetic chromatography. *J. Chromatogr. A* 930: 171-6.
- Citarasu, T., Venkatramalingam, K., Babu, M.M., Sekar, R.R.J. and Petermarian, M. 2003. Influence of the antibacterial herbs, *Solanum trilobatum*, *Andrographis paniculata* and *Psoralea corylifolia* on the survival, growth and bacterial load of *Penaeus monodon* post larvae. *Aquacult. Int.* 11: 583-595.

- Direkbusarakom, S. 2000. Application of herb for aquaculture in Asia. The AAHRI Newsletter. 9: 2-5.
- Herwing, R.P., Gary, J.P. and Weston, D.P. 1997. Antibiotic resistant bacteria in surfacial sediments near Salmon net cage farms in Puget Sound, Washington, USA. *Aquaculture* 14: 263–283.
- Hirsh, S.C. and Zee, Y.C. 1999. *Veterinary Microbiology*. Blackwell Science, Inc., MA, USA. pp. 28-45
- Fu, X., Zhou, F. and Zhang, L. 1995. Determination of andrographolide in medicinal preparations by HPLC. *Zhongguo Zhongyao Zazhi* 20(6): 351-352, 383-384.
- Gupta, S., Yadava, J.N.S. and Tadon, J.S. 1993. Antisecretory (antidiarrhoeal) activity of Indian medicinal plants against *Escherichia coli* enterotoxin-induced secretion in rabbit and guinea pig ileal loop models. *Int. J. Pharmacog.* 31(3): 198-204.
- Immanuel, G. Vincybai, V. C. Sivaram, V. Palavesam, A. and Marian, M. P. 2003. Effect of butanolic extracts from terrestrial herbs and seaweeds on the survival, growth and pathogen (*Vibrio parahaemolyticus*) load on shrimp *Penaeus indicus* juveniles. *Aquaculture* 236: 53-65.
- Jain, D.C., Gupta, M.M., Saxena, S. and Kumar, S. 2000. LC analysis of hepatoprotective diterpenoids from *Andrographis paniculata*. *J. Pharm. Biomed. Anal.* 22: 705-9.
- Jian, J. and Wu, Z. 2004. Influences of traditional Chinese medicine on non-specific immunity and disease resistance of large yellow croaker, *Pseudosciaena crocea* (*Cyprinus carpio* var. Jian). *Fish Shellfish Immunol.* 16: 185-191.
- Kapil, A., Koul, I.B., Banerjee, S.K. and Gupta, B.D. 1993. Antihepatotoxic effects of major diterpenoid constituents of *Andrographis paniculata*. *Biochem Pharmacol* 46(1): 182-5.
- Karunasagar, I., Pai, R. and Malathi, G.R. 1994. Mass mortality of *P. monodon* larvae due to antibiotic resistant *Vibrio harveyi* infection. *Aquaculture* 128: 203–209.
- Kumar, S. and Gopal, K. 1999. Screening of plant species for inhibition of bacterial population in raw water. *Biol. Sci.* A34: 21-32.
- Li, W. and Fitzloff, JF. 2002. Determination of andrographolide in commercial andrographis (*Andrographis paniculata*) products using HPLC with evaporative light scattering detection. *J. Liq. Chromatogr. Related Technol.* 25(9): 1335-1343.
- Li, W. and Fitzloff, JF. 2004. HPLC-PDA determination of bioactive diterpenoids from plant materials and commercial products of *Andrographis paniculata*. *J. Liq. Chromatogr. Related Technol.* 27(15): 2407-20.

- Lieberman HA, Lachman L and Schwartz B. 1990. *Pharmaceutical Dosage Forms: Tablets* Volume 3, New York: Marcel Dekker.
- Limsong, H., Bengavongkulchai, E. and Kuvatanasuchati, J. 2004. Inhibitory effect of some herbal extracts on adherence of *Streptococcus mutans*. *J. Ethnopharmacology*. 92: 281-289.
- Madav S, Tandan SK, Lal J, Tripathi HC. 1996. Anti inflammatory activity of andrographolide. *Fitoterapia* 67(5): 452-8.
- Mercher, M.H., Beecher, G.R. 2000. Liquid chromatographic method for the separation and quantification of prominent flavonoid aglycones. *J. Chromatogr. A* 897: 177-184.
- Nash, G., Nithimathahoke, C., Tungmandi, C., Arkarjamon, A. and Rumathaversub, P. 1992. Vibriosis and its control in pond reared *P. monodon* in Thailand. In: Shariff, M., Subasinghe, R.P. and Arthur, J.R., (Eds.) *Diseases in Asian Aquaculture: I. Fish Health Section*, Asian Fisheries Society, Manila, Philippines. pp. 143–155.
- New, M.B. 1987. *Feed and Feeding of Fish and Shrimp*. United Nations development program, Food and Agriculture Organization of The United Nations, Rome, Italy. 275 pp.
- New, M.B. 2000. History and global status of freshwater prawn farming. In: New, M.B. and Valenti, W.C. (Eds.) *Freshwater Prawn Culture: The Farming of *Macrobrachium rosenbergii**, Blackwell, Malden, Massachusetts, USA. pp. 1-11.
- Okeke, M.I., Iroegbu, C.V.J., Jideofor, C.O., Okoli, A.S. and Esimore, C.O. 2001. Antimicrobial activity of ethanol extracts of two indigenous Nigerian spices. *J. Herbs Spices Med. Plants* 84: 39–46.
- Panossian, A., Davtyan, T., Gukassyan, N., Gukasova, G., Mamikonyan, G., Gabrielian, E. and Wikman, G. 2002. Effect of andrographolide and Kan Jang-fixed combination of extract SHA-10 and extract SHE-3-on proliferation of human lymphocytes, production of cytokines and immune activation markers in the whole blood cells culture. *Phytomedicine* 9: 598-605.
- Parveen, S. and Kumar, V.R. 2000. Effects of extracts of some medicinal plants on the growth of *Alternaria triticina*. *Indones. J. Phytol. Res.* 132: 19–196.
- Patarapanich, C., Chaichantipayuth, C., Laungcholation, S., Mahaverawat, N. and Pummangura, S. 2002. Quantitative determination of active constituents from *Andrographis paniculata*, Nees planted in various seasons and regions in Thailand. *Thai J Pharm Sci* 26(suppl.): 35.
- Puri, A., Saxena, R., Saxena, R.P., Saxena, K.C., Srivastava, V. and Tandon, J.S. 1993. Immunostimulant agents from *Andrographis paniculata*. *J. Nat. Prod.* 56: 995-999.
- Rahim, Z., Sanyal, S.C., Aziz, K.M.S., Huz, M.I. and Chowdhury, A.A., 1998. Isolation of enterotoxigenic, haemolytic and antibiotic resistant *Aeromonas hydrophila* strains from infected fish in Bangladesh. *Appl. Environ. Microbiol.* 48: 865–867.

- Reddy, V.I., Reddy, S.M. and Ravikanth, V. 2005. A new bis-andrographolide ether from *Andrographis paniculata* Nees and evaluation of anti-HIV activity. *Nat Prod Res* 19(3): 223-230.
- Roy Choudhury, B. and Poddar, M.K. 1984. Andrographolide and Kalmegh (*Andrographis paniculata*) extract; *in vivo* and *in vitro* effect on hepatic lipid peroxidation. *Meth. and Find. Exptl. Clin. Pharmacol.* 6(9): 481-485.
- Ruangpan, L., Sodthongkong, C. and Srikaew, Y. 1997. Luminous bacteria in *Penaeus monodon* aquacultural area of Songkhla and their sensitivities to some antibiotics. *Tech. Paper No. 18/ 1997*, National Institute of Coastal Aquaculture Department of Fisheries, Thailand. 10 pp.
- Saxena, S., Jain, D.C., Gupta, M.M., Bhakuni, R., Hari, O.M. and Sharma, R.P. 2000. High-performance thin-layer chromatographic analysis of hepatoprotective diterpenoids from *Andrographis paniculata*. *Phytochem. Anal.* 11(1): 34-36.
- See, D., Mason, S. and Roshan, R. 2002. Increased tumor necrosis factor alpha (TNF- alpha) and natural killer cell (NK) function using an integrative approach in late stage cancers. *Immunol. Invest.* 31: 137-153.
- Shan, J., Wang, S., Liu, D. and Hu, Z. 2000. Progress of chemical and pharmacological study of *Astragalus polysaccharide*. *Acta Univ. Tradit. Med. Sin. Pharmacologiae Shanghai.* 14: 61-65.
- Shen, Y.C., Chen, C.F. and Chiou, W.F. 2002. Andrographolide prevents oxygen radical production by human neutrophils: possible mechanism(s) involved in its anti-inflammatory effect. *Br J Pharmacol* 135(2): 399-406.
- Singha, P.K., Roy, S. and Dey, S. 2003. Antimicrobial activity of *Andrographis paniculata*. *Fitoterapia.* 74: 692-694.
- Sivaram, V., Babu, M.M., Immanuel, G., Mmurugadass, S., Citarasu, T. and Marian, M.P. 2004. Growth and immune response of juvenile greasy groupers (*Epinephelus tauvina*) fed with herbal antibacterial active principle supplemented diets against *Vibrio haveyi* infections. *Aquaculture* 237: 9-20.
- Tacon, A.G.J. 1990. Nutrient Sources and Composition. In: *Standard Methods for the Nutrition And Feeding of Farmed Fish and Shrimp*. Tacon, A.G.J. (Ed). Argent Laboratories Press, Redmond, Washington, USA. pp. 91-93.
- Thamlikitkul V, Dechativongse T, Theerapong S, et al. Efficacy of *Andrographis paniculata*, Nees for pharynx-gotonsillitis in adults. *J Med Assoc Thai* 1991;74(10):437-42.
- Thai Herbal Pharmacopia. 1995. Fa Tha Lai. Ministry of Public Health. Prachachon Co., Ltd., Bangkok. pp. 24-31.
- Vedavathy S, Rao KN. Antipyretic activity of six indigenous medicinal plants of Tirumala hills, Andhra Pradesh, India. *J Ethnopharmacol* 1991;33:193-6.

- Wan, W. and Coventry, W. 2002. The effect of essential oils of basil on the growth of *Aeromonas hydrophila* and *Pseudomonas fluorescens*. J. Appli. Microbiol. 84: 152-158.
- World Health Organization. 2002. Herba Andrographidis. In: WHO monograph of selected medicinalplants. Vol. 2: pp. 12-24.
- Xu, X., Hu, G., Shen, J., Li, Q. and Wang, X. 2002. Determina-tion of andrographolide and dehydroandrographolide in *Andrographis paniculata* Nees materials and related patent medicines by reversed-phase high performance liquid chromatography. Sepu. 20(5): 446-117.
- Yin, G., Jeney, G., Racz, T., Xu, P., Jun,/x. and Jeney, Z. 2007. Effect of two Chinese herbs (*Astragalus radix* and *Scutellaria radix*) on non-specific immune response of tilapia, *Oreochromis niloticus*. Aquaculture 253: 39-47.
- Zhang, Y., Meng, X.L. and Wang, Y. 1995. Quantitative determination of androgarpholide in herbs of *Andrographis paniculata* and Chuanxinlian tablets by RP-HPLC. Int. Symp. Bioanal. Chem. Proc. I st: 117.
- Zhao, J., Yang, G., Liu, H., Wang, D., Song, X. and Chen, Y. 2002. Determination of andrographolide, deoxyandrographolide and neoandrographolide in the Chinese herb *Andrographis paniculata* by Micellar electrokinetic capillary chromatography. Phytochem. Anal. 13:222-7.

ตาราง Output

กิจกรรมในข้อเสนอโครงการ	ผลสำเร็จ (%)	หมายเหตุ
1. ระยะที่ 1		-
การเตรียม การควบคุมคุณภาพ และวิธี วิเคราะห์ตรวจหาปริมาณสารออกฤทธิ์ใน สารสกัดฟ้าทะลายโจรและในอาหารที่คลุก สารสกัดฟ้าทะลายโจร	100%	
2. ระยะที่ 2		-
การทดสอบความคงตัวของสารสกัดฟ้าทะลายโจร และฟ้าทะลายโจรผสมในอาหาร	100%	
3. ระยะที่ 3		-
การทดสอบประสิทธิภาพสารสกัดฟ้าทะลาย โจรในกึ่งกัมกรวม	100%	

.....
(รศ. บัณฑิตย์ เต็งเจริญกุล)

หัวหน้าโครงการวิจัย

31 กรกฎาคม 2550